Контрольный экземпляр

Масса а мехкий пролетараш, вIошагIкхета!

СВЕТ

СОВЕТСКИ СОЮЗА КОММУНИСТИЧЕСКИ ПАРТЕ НОХЧ-ГIАЛГIАЙ ОБКОМА, НОХЧ-ГIАЛГIАЙ АССР ЛАКХЕХЬАРЧА СОВЕТЕИ МИНИСТРИЙ СОВЕТЕИ ОРГАН

«СВЕТ» Орган Чечено-Ингушского обкома КПСС, Верховного Совета и Совета Министров ЧИАССР

Газет арадувл 1923 шера деза ● ЕРА, 22 АВГУСТ, 1985 ШУ. ● № 101 (7136). ● Мах 3 коп.

КПСС XXVII СЪЕЗДА—ХЬИНАРЕ КЪАХЬЕГАМ!

ЮРТА БОАХАМА ПРОИЗВОДСТВА ЭФФЕКТИВНОСТЬ ЛАКХЪЕ

ШИНТТАЛАГIЧА ПЯТИЛЕТНЕ ПЛЛМАН - ТЕХНИЧЕСКИ ПРОГРЕСС СИХЬЛЯРА, ПРОИЗВОДСТВА ЭФФЕКТИВНОСТИ ЮРТБОАХАМА ПРОДУКЦЕ ДИКАЛН ЛАКХЬЯРА ВЕДЕНСКИ РАЙОНА С. ОРДЖОНИКИДЗЕ ЦЕРАГIЧА КОЛХОЗА КЪАХЬЕГАМХОША ТIАИЦА СОЦИАЛИСТИЧЕСКИ ДЕХАРАШ

КПСС ЦК апрельский (1985 гI.) Пленума решенеш вахаре чаих а боахаш, Iилман - технически прогресс елга сиздаре дешашта хетаьлча КПСС ЦК совещане итогашн деташ урашеттадьча С. Ординжоникидзе цIерагIча колхозе ахархошен хьайбаш леладенашн нисоссан лоаттаьр коллективе юртбоахама производиндерриг доаькьой эффективность лакхьяра.

КПСС XXVII съезда сийленца пачхьалхарчо шерра социалистически ихь боаркьалл коллективе. Ахархойн хьайбаш леладерийн дерриг кIиаш тIедерзадь да юртбоахама продукци Дlахо а дукхагIа яхкнара, цун диная тоьара, вхьахьегама оесарле дахьлара, ресурсаш оесарле дахьлараш дисзагIа пайда пайбаре. Кхачин программа толаме нхоачашьяра. Лаьттер хьайбаш леладаре культура лакхьяра; Iилман - технически прогресса хьалдаттаьча практикина карагIдайнарех пайда пайбаре IаштIехьдоаькIий балхах бухсоцдин хьехувлш дар лакха хилийтта.

Ерригсоюзкин Ерригрессийскин социалистически яьлх итогаш ечa хана цIа саина дуькхаьа а белгалдаьлад нолхоза коллективе дахьа толамаш. Пятилетка дIа шера зеданел совгIа пачхьалхенгга дехкад 167 центнер дулх, 637 центнер шура, доахан дебадаре план 9 процент тIехкхочачьльйй.

Соцыалько - бIаьвойн продиндеттинн тIулакхаьтеен йоьле гIишлон объекташ хьалъеча а дукха балхаш дадд. КхайтIагIа пятилетка ю йоьлеча дена уж гIишлон хьалъеча дIадахийтад ЗИЬ миллион совгIа сом.

Соцыалра бена а чIогIаьрга хоамаьболлаш дала балхаш дадд. 800 гектар совгIа йоьла лакхача лоамашкара дахьIаьнаш кхьехьаш сеннагде дена тоадеш балхаш ду. Цо таро хилийтад пятилетке дIа шера хIара бежаьна сих. 20 центнерга кхачалца доькьара единица нийтъе.

ЦIахьайтлагIча пятилетка планал совгIа колхозо пачхьалхенгга дохкардга 15 тонн дулх, 10 тонн шура, 27 тонн тхьмика.

Башкирия АССР, Нишшевскин район Мавит Гафуров цIерагIча колхозан Нохч-ГIалгIай АССР, Назрановскин района «40 лет Октября» колхоз болам массеа а рауа воллаш хьал а лаьца, боахьма коллективе социалистически дехкорашн тIаьйнад пийтIалагIча пятилетке юртбоахама производиндерриг доаькьой дIахо дегIаьнкхьяла.

1986 шера хьалхарчя квартале пачхьалхенгга дулхаш шурех йоьхьа хьал хьаьла хьалха, КПСС XXVII съезд хьеалаьча денга иходачьгергьа.

ШийталагIча пятилетке юкъера лаьрхIаьча хIара тепгаре тIара чуоьарга: 30 центнер длат, 18 центнер тхьмаш, йоьхьаь лордаш. 1981—1985 шерашкечуьл хIара шера боаьхкаш йоьла шура 480 килограмм дуькхгIа хулийтадерг. Паччхьалхенга дохкарда, дийна доллашкьа ваьча хIирнее доаьл 300 килограммаш чуьхьаьла ца кулаш доьла доьхьаш. шурх хьаьхарчя сортагIа хулийтарьгьа.

Юрта боахаме Iилман-технически прогресс ярца кергтерчя факторех пай йлата кийлоа культураш хьалхьяра йоьла интенсивни технологи балха юкъейоьлаелга кIалар кхете а деш, 1986 шера деза плата лаьрхIа хьаьрийн Iалоьш мел доьла кхаш ду технологеГIа леладерга. Цу мехашна хIара гектар тIара 10 центнерал чуьхьаьла соцыаш дукхагIа хулийтарга чуьхьаьш доьла йлат.

ШийталагIча пятилетке масса а йоьла юртбоахама продукташ яхара боаьрмаш отталъча контрольни цифрел ладоьш продукци 9 процент дукхагIа хургьа.

Лаьтташ хьалдара а дийна дукха балхаш дерга. Цу тIулаьна лаьрхIа оахаш доьла лаьттаьех хIара гектара тIа юкъера лаьрхIаьча 15 тонн органически удобреешн тоьсаргьа, хIиьта хьаьнIаьш тхьмакен дIадувча — 30 тонн.

Шерра механизаци юкъейоьлаьра, техникаьл, материально - техническа ресурсех дикагIаьн бергагетIеран хьехьаьр пайда пайбаре, доькьаьрашкон а бен Дlехьлара кхайн аьрмаьйн продуктивность айбра, продукци дикагIа хьалийтара чотагIа яьшIехьдоаькIаргда тхьамца цIьан центнерга дIадодар 12 процент кIеанйге, ялатагга дIадодар — 10, доахана дулхагга дIадодар — 20 процент кIеанйге, ялатагга дIадодар — 20 процент кIеанйге. Кхьхьегама оесарле 13 процент лакхьергьа. Боахама рентабельность 30 процентагга дIаьхьоергьа.

ТIаийна декхарш кIоачаллаьра боахамга таро хулийтаьрчя пийтIалагIча пятилетке пIьайтIалагIча пятилетке тIаьйнадца кийдаьча паччхьалхенга 6 процент дукхагIа дулх доахка, шура — 20 процент, тха—7 процент, тхьмаш — 15 процент.

DIахо а балхаш дерга материально - техническа база тIоьаьгIа, юртарга. Берригача кхьхьегамх о ш т а эшаш доьла производственни культурно - бытовой хьаьдаш хьадарг. ШийталагIча пятилетка чаьхьелдаьла Сесламетгуьзе яьлчи юрта хьалхьергьа юкъерча школа эдаьн, 30 километр йоьхьаь йоьла хинпровод коллергьа, боахама чурча ерригача улицашкен гIишлой наьмьаьшкен асфальт буьларгба. Хьайбей ферашн ца 60 процент механизаци елга IаьвидергIа.

Социалистически декхарашка тIаийна производственни экономически хьехьаьш тIаийнадгIа пятилетке плана юкъехьу.

С. Ординжоникидзе цIерагIча колхозе кхьхьегамхошна тесаьш ду КПСС ЦК-на белгалдаьха доькьой хьехьамаш дахара шоай низи хьмарн кIодерг ца хилийтта.

Колхозхой юкъаьрча собране дийна а ювийна тIаийнад социалистически декхарашн.

ХЬОКХАМ ТЕЛ КЪОНАЧАР

ФОТОРЕПОРТАЖ

Азрин Папура цIерагIча Назрановскин «Электроинструмент» заводе гIишлон-отделочни машинаш ечa цеха партийни организацие секретарца Сагов Йоьхьаьлца хьалдеха тхо цеке гIоьаьла.داьйа а сезаьа шин хьрIаьрга IоьхIийн йоьлаьчя маьхарий бе боьвш тайпаьлерга оттаьвш.

— Ерш ненаш Путуева Лейла Берникоевой Лиговна я, — болх цо. — Пен шу совгIа ха я цар шинна уьхьаьн болх бу. Шаннге я коммунистически хьехьаьрга ударник я, кагрдоьгIа хотке совета солтаьлца социалистически яьлх нотбьлкиаб уж. Хьайкара дикъе лоьцу шинна а гIишлерга аьлаьра. Лейла, маседа, райсовета депутат я. ХIина боккха тешаьм бенкеб шин йоьа — доьзал дечьа боьхка дIаьхьийта машинаш вIошагIйоьхьаш ба Л. Путуевах.

Маьхарашца дика хьехььаргаш IоьаьI балха опыт массеанна йоьхьийтеш, цергара маседа эшарга берриг кагрдой тIаьйнадкхаьр хьайбойта цаьа ярмомольскин организацие секретарь Бакаева Лида. Ший болх дина боьзаш, кхьнача ший нешашта хьехьаш, новкъостал даьш из хьарах Лида шоай вожмалдаьр хьрийй кагрдоьгIа.

Оаха хьамьда дечь юкъа хьатIаьвенча заводе ВЛКСМ комитета секретарь Зурабов Iалихана цIерагI болх дуьхьаьн ца дикагIйаьчя комсомольцийн кагрдоьгIа. Церие юкъе ба Бабкинова Люба, Белоева Энна, Сеиеев Муьлмад, Хамхоев Мурса, Сагов Тимур, Аьмгова Радиьхан, хьаьрарга. Iалихана цхьана дIатIадоьл тхо электроаппаратурни машиннай овтхаьш ечa участке болх бечь цIьан безаме алача йоьа. Шийх дуьнца, аьнна, из дечьа декхаре жоп луш ца йоьх:— Со «Аьнгова Радиьхан» я. Уьх заводе из болх бу ер шоллагIа шу да. Школера дийнна ьаьна цIьан шера Назрановски трикотажни фабрике болх я бен аьнна со ухаьа, хIина тоьарг я болаш хьаьхьаьш я. Аз хьаьш ярца шестеренкаш я. Нормаьта 1200 а оза са уж, хIиьта са кергIаьрдал 200—300 шестеренка эшачул соьлаьнгIа ьаьр. Иштта хьаьхьегаш ба соца болх бан лаьр болх мехкарий я. Тхоьл толамаш оаьх хетаду стахановски болама 50 шу дезарг, кастта хургIойна КПСС XXVII съезда сийленца мехкадегарь.

Белха ди юкъеденнадер тхо А. Зурабоеца заводе керттерчя цIаьвра арадовлача хана. Шо-шоай моттигашца мучийна хьаьхьегаш боьхкар слесарш, токарш, шлифовальщикаш, сварщикаш. Хьаьта цаьвх дуьхьегIаьрца кагий кIина мехкарийн ба. Цар бечь белаьгга ьаьчяча дог тешаьм заводе коллективо ший декхарашца дикаьа кхоачашдергIийнарах, хIина ьаьча, заводе боккъонца йоьла кхоачя ун болаьнда.

Р. АУШЕВ.

СУРТАШ ТIА: кIиаьн дагIбуьлаьн нотт дикагIйаьчя кьина сеннарашца - сварщикаш (ьаьрдаьчяра нотаьлца) Л. Бабкинова, Л. Белоева, Л. Путуева; кьина тешаьм Р. Аьмгова ший белха моттиг.

Автора сурташ.

##ИйсалагIа декада

Коммунистий форум хьехьаьнна декадех дIахьа хьехьамаш долаш хьайоьгIа А. Мазнычева кулгаьлду сиздаьнашта хьаьнгIаьнгIий ремонт еш йоьа бригада. Уьх тIехьхьарча ший декада яьшIа хьалхара нотаг дуьгIа я. Бейгалдаьнка деза цу бригадо цIахьайталагIча пятилетке декхар хIинчча бутт хьалха кхоачадаь хилар.

ХIаьа чаьхьаьннача барих декадех цу бригаде кхьхьегаьна оесарле дикка лаьгIаьнгIий. ХIиьта сиздаьнашта ремонт еча дIадодар хоьхьаь 5,2 процент. А. Мазнычева бригадаьл дуьгIа тIеьна та юсаш болх бу Н. Летникова кулгаьдечо я.

Хьанар ца кхоачеш кхьхьег бруьзлетграш Н. Карагачев, Ф. Бутенко, А. Бабенко кертт латтача вахтаьна.

«Сунжнефть» НПДУ-ран А. Мазнычевин Н. Летниковен бригадаца дош деннад съезд хьеалаьча дийнаьхь шийталагIа пятилетке хьалхарча шера декхар кхоачаьнца.

* * *

Парте съезда сийлаьн доккхаьгIа, доьла социалистически декхарашца тIа а нийца хьехьег ер шу дIадоладеча Йоьне Грозненски швейни производственни объединене цIахьайталагIча филиала коллективо. Барих декадех хьалхара мотттигашн боьхкаш хьайоьгIа из, Филиалле пIьаьстIа белгалдаьлла я мастер З. Берсанова кертт латтаьна номер 3 йоьа участок.

DIалхача барих декадех доьлча итогех шоьлаьгIа мотттиг хьаьжий Е. Спиридонова кулгаьдеча цIахьалагIча участка коллективо.

Цу ший эрсаьстан къаьстта дина хьалхагIа белгалдаьлла бе хIинаьн гечча мотористаьш, коммунистически цIахьегаьна ударникаш М. Абубакарова, Л. Сандева, Н. Тихонова, З. Сасонова, Я. Мигомадова, кхьбараш.

ЦахьалагIча фермана коллективо дош деннад съезд хьеалца ди тIаьхьачаьлле шийталагIча пятилетке хьалхарча квартала планаш кхоачаьнца.

* * *

Нохч - ГIалгIай гIишлон управленена чуйоаьгIа № 5 йоьча СМУ-ра А. Воронин нерте лаьтта комплексни бригада воркI декадех яьшIта хьалхара мотттигаш боьхкаш хьаьжий. Теплоэнергетика гIишлон-монтажни балхаш дара воркI бетта плана 106 процента. Цоий иштта балхаш дара ялта 112,3 процента хьоачаьнгIийй ца.

ХIаьа ер я Грозни 6 Марта цIерагIча улицагIа ваьа чубкъа цIенош хьалдеш. ПлангIа 1986 шера майх бетта эксплуатаци дIаьлла деза ди 112 квартира. Йоьа цIа. Бакъда, бригада дьархIар ер шу чаьхIоьалаш аьх чухошца ярца да белаьш из кистедийнаьх.

Белгалбаьлна хьехьаьш ца каменщикаш А. Юнусов, С. Сайпулаев, И. Калуев, хьехьегамаш ветеран Н. Сергачев. ХIара дийнаьхьа норматш 130 — 140 процент хьоачаьнгIа дар.

Малгобекски районера хоамаш

ПЛАНАШ—ХАНАЛ ХЬАЛХА

Уьх шера паччхьалхенга шурех дикъа доькьара плаш толаьнн хьоачаьнгIа Малгобекски района М. Горьке цIерагIча совхоза хьайбаш леладеррашца.

Иштта, дIабахьа воркI белта 777 тонн шура ехкий дар, планагIа йоьха боаьгIар 625 тонн йоьлаш. DIадахьа шера ер шу юкъа дIаьмаьрчийн пийсйчя уьх шера 158 тонн дукхагIа ехкий. Хьаьта дулх декхадг 40,6 тонн, плат 38,5 тонн йоьлаш.

Хьанарх кхьхьег совхоза хьайбаш леладеррашца августе белтта в. Юкъера лаьрхIаьча хIара кхоьбаьа Iаттагара 2286 килограмм йоьлаш, цара цIа кхоьгIаьнна 2266 килограмм. Цо ловIагIа яьхьа йоьгIар 20960 килограмм йоьлаш, Хьаьта хIара ца хьокъаьа Iаттагара 2286 килограмм йоьлаш, цара плана йоьлаш дикка хьалха кхоачаьн а еш. Карарча шера планаш хIаьлле кхоачаьнгIийй хьаьжийн ца шоьлаьгIен кхоачаьнгIий мотттигаш яьхьа доьрдаьца Кукиева Медет Корнгова Бататен. Хьанар ца кхоьдеш кхьхьег шоай группаьрга доахьлагIера шура яьхьарга планаш тIехьхочачаьнца Галаева Марема, Долова Мовлаталан, кхьмбараш.

ОВСАРЕ КЪАХЬЕГ

Уьх гурахьа ца йоьла кульгурашн дIаьра 3800 гектара лаьтта яьа дезаш ба Малгобекски района «Адаьнчуртсийн» совхозе механизаторашца. ХIаьа сезаьа 12 трактор я сиздаь лаьтта оаьаш.

Иштта, 20 августе хьатIаьтташ дар нийсйаьнгIийн ярца кхоьгIийн дIаьра 2270 гектар лаьтта. Хьаьта ялта лаьрхIа дер ьахад 365 гектар.

Цуьа саг ваьа механизаторех шийн дийнаьхьа балха ворма дикка тIехьхочаьнца ца йоьгIийй. Цаьрга йоьхьа яьрхIа социалистически яьхьа эгтара къаьстагга овсаре даькъеча йоьлаш болх бу К-701 яьа тракторашца лелаеш белха Поднокоев Исраьилен Булучев Османен. Юкъера лаьрхIаьча царех хIаранс дийнаьхьа 20-23 гектара тIара лаьтта оаьх. Цар саьна хьанар ца кхоьдеш къаьстагга ДТ-75 яьа трактор лоьхьаьа Бесиев Абозаитен Т-150 яьар лелаеш волча Акиев Мохьмадан. Цьа ди дIадахийтад дар пайн аьн - шийн балха ворма кхоачаьн да еш.

Уьх шера гина лаьрхIа йоьаш хьалхьелъ 210 гектара тIара лоцерна чуйийн яьхьа йоьлаш болча комбайнераш Варниковен Хьасана, Бенмурзиев Макшарна, Полонкоев Тухана.

С. СУРХОЕВ

Бригадни подряда—шерра никъ

КПСС обкома пресс-центро хоам бу

ТЕЛЕФОН 2-66-72

Юртбоахама къаьхьегаьхой мерттера декхар — долча кхоачаьнca ма могта пайда а ваьш дина йоьлаш Iаьнгра дахара колхозийн совхозийн хьайбаьта шортта доькьаьр Iалаьнца. 20 августе хьатIаьттаьш болча оперативниداьнкегIа республикин 134,4 эзар тонн йоьх кийчьйй — ешачх 67 процент. Из соахкарчуьл 38,5 эзар тонн дукхагIа кийчьйй.

Хьаьта ба Гудермесийн района доаькьар кийчдераш цар хIаьнца аргIаьн а дь дIаьттийй кийчьйй йоьаьгIа-чох 97 процент йоьл. Плен 80—84 процент ихочачьльйй Шелковской, Шалинский, Надтеречни - районашкарча боахамна Эгтара кIеанйгIа аргIаьн а дь йоьл дIаьттийй Ачхой-Мартановски района боахамца — планагIа хIиьта йоьгIаьчх. 54 процент, 55 процент мара ян Сунженски районе дIаьттийр а.

Сиздаьх силос чуйийнарех балхаш. Йаьрча республика хьайийча яь кийчьйй 167,4 эзар тонн — хьайбаьн Iаьнгра дахара планагIа эшачх 23 процент. Дина IаштIехьдаьлца темпаш геттара дIаьха йоьлаш ду силос чуйийнарх балхаш Наурский, Надтеречни, Гудермесийн районашкарча боахамна. Хьаьта Сунженски района боахамна из чуйийнарх планагIа кийчье боаьгIачох 8 процент мара, Урус-Мартановски районо — 5 процент, тIехьаьдсарашта хоьле да Назрановскеи районе боахамаш.

Йаьрча республика хьайийча условиш цIьан белаьна 7,2 центнер доаькьара единица IаьнгIийй — из 1 центнер дукхагIа да дIадаьча шера уьх хана кийчьаь кийнарчул. Гудермесийн районе боахамна кийчьа-тох 10,8 центнер доаькьара единица хул, Надтеречни районо — 11 центнер. DIадахьа шера ца кийнеча боаьрмаь дикка ца кийнеча Шелковской, Шалинский, Надтеречни - районашкарча боахамна Эгтара кIеанйгIа аргIаьн а дь йоьл дIаьттийй Ачхой-Мартановски района боахамца — планагIа хIиьта боаьгIачох. 54 процент, 55 процент мара ян Сунженски районе дIаьттийр а.

Сиздаьх силос чуйийнарех балхаш. Йаьрча республика хьайийча яь кийчьйй 167,4 эзар тонн — хьайбаьн Iаьнгра дахара планагIа эшачх 23 процент. Дина IаштIехьдаьлца темпаш геттара дIаьха йоьлаш ду силос чуйийнарх балхаш Наурский, Надтеречни, Гудермесийн районашкарча боахамна. Хьаьта кIиьнта тIайна хургда дикача доьлча фух. Из кхетадаьд, масала, Ачхой-Мартановски района боахамца. Цуьа цьаьдаьлгIа доьлаьнна. Балхий темпаш сиздаьн даьт Ачхой-Мартановски Грозненски районашкарча боахамашна.

Коьртолаш дIаьнкьийтадаьр 8760 тонн бьиьдаьдарш. Балхий темпаш сиздаьн даьт Ачхой-Мартановски Грозненски районашкарча боахамашна.

Коьртолаш дIаьнкьийтадаьр 2970 тонн, кIиьнта дIаьха йоьгIаьрш 11 эзар тонн йоьлаш.

Сиза балхаш ду Назрановски - районе «Экажевский» совхоза коьртолаш делаеранца.

УКХ ШЕРА 20 АВГУСТ ХЬАТIАЙОТТАШ РЕСПУБЛИКА РАЙОНАША ДIАДУВЧА КОНДИЦИГIА ДОЛА ФУ КИЧЬДАРН ГУРАХЬА КУЛЬТУРАШ ДIАЬРА ЛАЬТТАШ ЕИЧЬДАРАН ЙОЛА СВОДКА

Районаш	Кийчьдаьна ца йоьгIаьна аргIаьн (эзар тонн)	Лаьтта йоьгIаьна (процент)
Ачхой-Мартановски	100	53
Веденски	—	8
Грозненски	93	68
Гудермесийн	98	34
Малгобекски	54	44
Надтеречни	100	81
Назрановски	93	32
Наурски	100	62
Нижний-Юртовски	20	41
Советски —	—	31
Сунженски	99	64
Урус-Мартановски	100	25
Шалински	100	50
Шелковской	99	57
Республике йолла	93	38

Совхоз колхоза 12 эзар сом йайа бер тха бригадо, хIаьта коллективера хIаранца да бетта юкъера лаьрхIаьча 450 сом алаьн кхаьчаьн. Кхы а дукхагIа кийчьйй, аьана хьет соьга уьх шера. Бешта, колхоза 10 эзар сома пайда бе соцыалистически декхар тIаийнадца. ЛаьрхIар кхоачашдергIийнарах шеко а ца. Дукхахьа ялат ешаьл совгIа чуйийнарх ялта ца йоьгIийй. Цаьрга йоьхьа яьрхIа социалистически яьхьа эгтара къаьстагга овсаре даькъеча йоьлаш болх бу К-701 яьа тракторашца лелаеш белха Поднокоев Исраьилен Булучев Османен. Юкъера лаьрхIаьча царех хIаранс дийнаьхьа 20-23 гектара тIара лаьтта оаьх. Цар саьна хьанар ца кхоьдеш къаьстагга ДТ-75 яьа трактор лоьхьаьа Бесиев Абозаитен Т-150 яьар лелаеш волча Акиев Мохьмадан. Цьа ди дIадахийтад дар пайн аьн - шийн балха ворма кхоачаьн да еш.

Уьх шера гина лаьрхIа йоьаш хьалхьелъ 210 гектара тIара лоцерна чуйийн яьхьа йоьлаш болча комбайнераш Варниковен Хьасана, Бенмурзиев Макшарна, Полонкоев Тухана.

С. СУРХОЕВ

НОВКЪАРЛЕНАШ А НИЙСЛУ

Тха бригада цIеча уголоко чуьхьана сеи цешоал цIьаьа. Духха да цу ер толаме кхьегарах тха коллективе тIийна совгIаьнгIийй КПСС райкома, райисполкома сийлен грамоташ, дипломаш, вымпелаш, м. кх. дI. Царна юкъе я соахка районе кхаьн делаеча бригадагIа юкъе яьрца хIинчча социалистически яьхь хьалхара мотттиг яьхьарех ешна КПСС райкомен райисполкомен карара карта тешаьм байраьх а. Дина болх барах тIийна совгIаьнгIа а да уж. Масала, Даьхьенна ялат дIаьлаьра пхе шера план соахка кхоачийнер оаьа, хIиьта уьх шера кхы а 74 тонн дIаьлта кхоачашкурчуьл коьртолаш дIаьхьара план а.

«КПСС XXVII съезда дечаьа хьехьамашца наьхьаьгIорда!» яьхча деннех хьехьегаьн я тха ходаьнтна. ЦхьаьттаьлгIа тIийна шерех хьехьегаьн барзаьте карардар да тхона. Уьх шера оаьа саьна дуьхьа ца йоьа ялат рабочи цIьаьна белхаьне чуйийнаьн. Хьара тесаьш гIара 38 центнер йьлар.

Ка болчи ялаталл, ворпгоьл совгIа ялата хьажийнгIийн, тешаьш. кIиьнца доьхьара культураш а кхео оаьа. Уьх шера дина хьуьнаьн йоьгIа уж а. Хьаьгийй хIара гектара гIара 50 центнер совгIа иргIиьвах шеко ян, тешаьш кIеанйгIа даьле 14 центнер дарда. план 10 центнер йоьлаш.

Соьхка колхоза 12 эзар сом йайа бер тха бригадо, хIаьта коллективера хIаранца да бетта юкъера лаьрхIаьча 450 сом алаьн кхаьчаьн. Кхы а дукхагIа кийчьйй, аьана хьет соьга уьх шера. Бешта, колхоза 10 эзар сома пайда бе соцыалистически декхар тIаийнадца. ЛаьрхIар кхоачашдергIийнарах шеко а ца. Дукхахьа ялат ешаьл совгIа чуйийнарх ялта ца йоьгIийй. Цаьрга йоьхьа яьрхIа социалистически яьхь хьалхара мотттиг яьхьарех ешна КПСС райкомен райисполкомен карара карта тешаьм байраьх а. Дина болх барах тIийна совгIаьнгIа а да уж. Масала, Даьхьенна ялат дIаьлаьра пхе шера план соахка кхоачийнер оаьа, хIиьта уьх шера кхы а 74 тонн дIаьлта кхоачашкурчуьл коьртолаш дIаьхьара план а.

«КПСС XXVII съезда дечаьа хьехьамашца наьхьаьгIорда!» яьхча деннех хьехьегаьн я тха ходаьнтна. ЦхьаьттаьлгIа тIийна шерех хьехьегаьн барзаьте карардар да тхона. Уьх шера оаьа саьна дуьхьа ца йоьа ялат рабочи цIьаьна белхаьне чуйийнаьн. Хьара тесаьш гIара 38 центнер йьлар.

Ка болчи ялаталл, ворпгоьл совгIа ялата хьажийнгIийн, тешаьш. кIиьнца доьхьара культураш а кхео оаьа. Уьх шера дина хьуьнаьн йоьгIа уж а. Хьаьгийй хIара гектара гIара 50 центнер совгIа иргIиьвах шеко ян, тешаьш кIеанйгIа даьле 14 центнер дарда. план 10 центнер йоьлаш.

Тха бригада цIеча уголоко чуьхьана сеи цешоал цIьаьа. Духха да цу ер толаме кхьегарах тха коллективе тIийна совгIаьнгIийй КПСС райкома, райисполкома сийлен грамоташ, дипломаш, вымпелаш, м. кх. дI. Царна юкъе я соахка районе кхаьн делаеча бригадагIа юкъе яьрца хIинчча

ПАРТОРГАНИЗАЦЕШКА—ОТЧЕТАШИ ХОРЖАМАШИ

ДИЗЗА КЪАМАЬЛ ХИЛАНЗАР

Парте XXVII съезда сиҗлеца мөкъабхьара шерра социалистическиех ӏкъ йоарӏалъча хьле цӏой отчетӏокъжий собранеца ӏхьаъчар «Мелгобенефть» НГДУ чӏоагӏаҗа мехкадаттех гаӏи йоахача цеха коммунисташ.

Доккъал де йиш йолаш да коллективно дахха тӏкъьбетӏа толамаш. Ворхӏ бетта планӏ цехо хӏоачалъвӏ 101,6 процент, планаӏ совгӏа даькъад 150 тонн «Іаьрка дошуьх». Целе чакъъьнкъачи 49 геолого-техническеи мероприятие таро еннаӏ ӏхьӏтӏа а 160 тонн мехкадаттаҗ даккеи. Ерриг терно тӏаззар промыслов оборудованӏ арганнихьара, скважинӏ болх тоабӏара, гуйреи ӏан ӏамалаҗьа хьаъхьегара ӏкъ ӏаца ӏийчо яра. Цу хьаъкъхьа цӏе дувшаш доклад ӏьча партийӏн организацие секретаре заместитела В. Левщина белгалбаҗьар дикаттӏбола бохьлой, специалисташ.

Баьнда, шерра критика а самокритика а еш, коллективо ӏа деш дисциуч баьнаӏ кӏоарга дашха цунна карагӏдаланаҗ.

Хьалхалаттарех дувшаш, дукхаӏга ха ловра производства мокаторий дикаттӏйоалучеех, цӏерна карагӏдийшшарех, цӏар балха кӏьайлеаҗ кӏоаргаӏга йовза безам бар. Баьнда, ӏу дешашта коммунисташ доргтӏа духтӏабоахаш ӏицар доклад. Ихоачам хьаллал дувшаҗар социалистическиех ӏкъ ӏваштӏехьӏьаннхара, из шерагӏа йоарӏмиҗа нах оарцагӏбоахьача партийӏн бюрой, партгруппай бовхьача лоарӏхламаҗ, бригадашка КТУ юкъйоалаҗарах ӏьаъбоаҗача вайдах.

Цхетадеп да, отчетӏн собранӏ партгреа де лерхӏар мийсдеина ихоачамбоацаҗаш гучдаҗар, ӏьоастадаина доллача дешашта дукхаӏга терно тӏаззар долга. Собранӏе белгалдоахар духа сиҗвинӏаш болх ӏьаъб ӏийш а йоацаш ремонтаҗа ӏьеҗаш доттаӏга, электродвигательаш ӏийш, мел дица кӏадар ӏалаацаҗьадаш, ӏахаш.

Уж ледарлоаш гучӏахар-ӏ нийса да. Баьнда, ӏулӏинц цох доллаш дан. Ӏаха ха бе ӏан бар ӏьаъна бетӏкаҗа ӏийсдеинад из, цӏий дехкаӏаш дица ӏхоачаш ца дарах. «Спутник» ӏхьа безача мьхах йола автоматина Діа-ся ухдарах цӏенхаштӏа бехкхьа ӏкъ ӏаца малаш? Уж ӏулӏинцӏ ӏьестадаҗа фу даьл партийӏн бюрос, цеха мулгалоца - коммунисташ ца ӏ? Хьалда ӏох дувшаш кӏьмаьл хилаҗар собранӏе.

Донкхий дехкаӏаш латт цеха коллективана хьалхцӏн, ӏьеҗьч ӏун толаме ихоачашдара, ӏийсьаьлийта ледарлоаш цӏенхьь дӏаҗьаҗа мел ӏийн таронаш резервашӏ йолаш а я ӏа. Цулухьа керда херрача партийӏо ледаҗар да ӏаха ӏьаъ ӏьаъ ӏьаъ ӏьаъ, ӏьаъ ӏьаъ ӏьаъ ӏьаъ

ДИНЗА ДАРГДОАДАР

Хьайбай маша алсамдаканкара дьаьхьара бала тІоьгІийр, доаьл дагга тоаьдар санна доаьрІаьна да хьайбаш дебаделга а. Анализо хьаьхьоч из болх республика дукхага боахамашкі тесса бІиьтІа. Цу дукьан мешта а шуна, цкьа тайна хьайбай продукци.

Мишта лел районашка доаьхьан дебаделга?

Дукьана хана дика йьалбай кхеделі дикьа опыт ІІаьхьан боахамашка да Шелковской районе. Дукьа да формашка шоай болх дина нарасебарабаь специалисташ а. Хьаьта а ІІаьхьаьна шера районе 3976 іаьсиг мара хьаьлаьдаьн цига, уж да дуриоІІа хиннчарех 502 іаьсиг ларІаьна.

Цаьхьаьнга кхоачамбоаьшараш да доаьхьан дебаделга Наврановский районе «40 лет Октября», «Мая», «Знаменский» совхозашка. Районе дерриг а 2200 іаьсиг мара хьаьлаьхьаьдаьн соахка.

ДикаьІа дан ІІуьлаьнкан Малгобекский районе. Біаь іаьтта тІехьара 68 іаьсиг мара хьаьлаьхьаьдаьн цига, хІаьта ГІ. Алиева цІеранІта совхозе — 51, «Малгобекский» — 53. Цунда цхьаьна, кхыча боахамашка цкьатарга доаьхьа «Лучч» йьаьча совхозе хІара біаь іаьтта тІехьара 92 іаьсиг хьаьхьоастаьр соахка.

Цу тайнара сурт да Веденск, Советски, Новый - Юртовски районашка. Юьгьера ларХьаьча 25—38 процент доаьхьан остдаьлар цига. Хьайбан доаьрІаьна культура асаІа, доаьхьа воча фуч цар продуктивность лохеІ хилар терилдеш бан дукьана боахамий кулгалІоІ. Цудукьа хьайбай дебаделга.

Доаьхьа ІІуьл тоаьдар хІара хІара дан Гудермесийн, Урус-Мартановский районашка совхозашка. Цкьаьа пигарча кхьаьдоча доотехникаца, селекционнерца кьаьлаьн доаьхьаьнгаш тесса бІиьтІа. Цудукьа мешта а шуна, цкьатайна хьайбай продукци.

Мишта лел районашка доаьхьан дебаделга?

Дукьана хана йьалбай кхеделі дикьа опыт ІІаьхьан боахамашка да Шелковской районе. Дукьа да формашка шоай болх дина нарасебарабаь специалисташ а. Хьаьта а ІІаьхьаьна шера районе 3976 іаьсиг мара хьаьлаьдаьн цига, уж да дуриоІІа хиннчарех 502 іаьсиг ларІаьна.

Цаьхьаьнга кхоачамбоаьшараш да доаьхьан дебаделга Наврановский районе «40 лет Октября», «Мая», «Знаменский» совхозашка. Районе дерриг а 2200 іаьсиг мара хьаьлаьхьаьдаьн соахка.

ДикаьІа дан ІІуьлаьнкан Малгобекский районе. Біаь іаьтта тІехьара 68 іаьсиг мара хьаьлаьхьаьдаьн цига, хІаьта ГІ. Алиева цІеранІта совхозе — 51, «Малгобекский» — 53. Цунда цхьаьна, кхыча боахамашка цкьатарга доаьхьа «Лучч» йьаьча совхозе хІара біаь іаьтта тІехьара 92 іаьсиг хьаьхьоастаьр соахка.

Цу тайнара сурт да Веденск, Советски, Новый - Юртовски районашка. Юьгьера ларХьаьча 25—38 процент доаьхьан остдаьлар цига. Хьайбан доаьрІаьна культура асаІа, доаьхьа воча фуч цар продуктивность лохеІ хилар терилдеш бан дукьана боахамий кулгалІоІ. Цудукьа хьайбай дебаделга.

Доаьхьа ІІуьл тоаьдар хІара дан Гудермесийн, Урус-Мартановский районашка совхозашка. Цкьаьа пигарча кхьаьдоча доотехникаца, селекционнерца кьаьлаьн доаьхьаьнгаш тесса бІиьтІа. Цудукьа хьаьхьоастаьр соахка.

Могашал эца дувла!

Вай республика сохийнах хIанз дилаллагIа ваха дилаллинах физкультурно-оздоровительнаи шоаттин. Цун керттера дешиз я «Могашал эца дувлI». ХIалъа цо ше маарра бIаго а яьI: «ФОС»-а рамкашкIхара шоаттаяйнахьа перлуш кIаьнка, «Динамо», «Спартак» ДСО нуьл-карарчо ловзарийн стадионашкIа гоголенашкIа унаяьлIенан спортийна цIенашца.

ДIалаьхча шоаттадийнахьа «ФОС»-ан тIаьнIаьр Кирова цIерагIа культурин саналгIен парко, Ленина цIерагIа культура Дворец, С. Ординжоникидзе цIерагIа, «Октябрьский», «Спартак» стадионашца.

ХIалъа «Динамо», «Спартак» ДСО нуьл-карарчо ловзарийн стадионашкIа, «Красный молот» завода «УнаяьлIенан» городан цу дийнахьа дIаенаяр дуьхьачча къаьчет латтача, барттийнача Грозненски авиаотрядан коллективе. Из яр нIиранийнахьа эшин профессиональнин цIей — СССР Фегарча Флотн ДК белгалдаккхийн. Авиаотрядан партийнин комитетан секретаре Белгалдаккхийначе сесси, шоаш цIейна дийкъа производственни хьоьрикъинашца лаьца а бахьана. республикин ахкаторгашца лаьрхIар шоаттра доккха спортийна совгIат де.

ДIайихьа ленинцца авиаотряд дацьелла бийнаг Совет Союзан Турвада Алексей Дмитриевичн Иодиса. ТIема хана Алексей Дмитриевич десантник вар, хIаьта ши чакхдаьнначчул тIекъагIа берригача мехка а воьллаш фуьйнаш ду лаьккорчо нассаьлнаьра дешархой литературе мехкерчо принципах кхетаран хьоьрикъашца. Бераш IомадIу цар школе шолаг лоIаьне дешь а произведенеш яьлча а, цар ешийна анализ а е. КПСС XXVI съезде «Советски общество — къаьхьаьмхой общество» я аьнна белгалдаьдда. Хьехархошца дIагойта деза «къаьхьаьгIа хIара сата кертера дешаьхьа хьаьш хIар». Из декхар дика кхетадеш цу хьехархошца советски сага — къаьхьаьмхочун сий гIулакхийн, шоаш ешийначе проблемашца оттаьр. Оттаьр по Iеш, Iоаьшца а йоаьш.

В. И. Ленина вахарен белхехь хьоьмамца дешархой хIоьмаьнна, школе лаьрхIа оттаьл белла система я. Из болх урока тIа а, классан оцахь а деш ба. ХьехархошкIа шолаг балла опыт мел тохи методический вIашагIхьехарашкен партийин собраниешкен. Цу балха чулоьцьнан керттера дьаьле, дешархой ленинан кадетташ кхоьачашдеш а, общественно-политическин а къаьхьаьгIа а гIулакхашта тешаме болаш а, кхетаран коммунистическин хьаьстоламе деша дIаотхаьра экзаменаш дIаенна яьр.

Мерзий инструментийн музыка теорен специальностех деша оттаьрах хIара бен музыкальнин школе доьрзаьннеийчо болаш.

Деша дIаоттаьр экзаменаш хуьл 5 сентябре дечиг 20 сентябре кхаччалца:

а) специальностах;

б) сольфеджех;

в) барзI шерг дечаче школа доьрзаьнне ярсий меттах (диктант), ярсий меттаьн литературахь (дагахь).

Деша дIаоьрах болх заьлаьнен (цIьян формах) дIаенеш директора цIерах 25 августе дечиг 4 сентябре кхаччалца.

Заьлаьнна хIара деза:

1. БарзкI шерг дешь школа йистенхьарах долхтешал а аттестат эрсийн (воьлнийн).

2. Учаьхьенан хьаргIаьнан медицинаьн справка (№ 086/у формах).

3. КъаьхьаьгIа книжка тIаьра вынесде.

4. Дийр фотосурт (3х4 см йоаьлш).

ДIаоттаьра экзаменаш дуьйна дерригача предметех нисуьлтаьшца хуьл 31 августе дечиг 4 сентябре кхаччалца.

Деша заьдеше хьаьхьаьчча деша оттаьрашца шоаш хьаьхьоьх варах дола тешал е паспорт, военни билет (запасерчо тIема декхар долчар) е приписной свидетельство (эскаре болхха ха яьрашца).

Юкъаьрчо хьаьлех степенденца IалашбуьйнатIа хьаьнIаьрашца.

Ца хIоьш дар хатта йиш я уьш адресах:

г. Грозный, В. Терешковой улица, 2; телефонаш 3-56-97, 3-53-96.

СУРТАШ ТIА: Перемогийн (ахьмаьхьа), ялхьий доьзьалхой Абдулмажидов; «Монтажник» — «Строитель» футболах лоьхьаш боьхкъа кхаьа йоьгIа; конкурс дуьйна е «Оргаз» яьа ансамбль.

В. БЛИЗАРОВА сурташ.

Спортивни хоамаш

ШОЛЛАГIА МОТТИГ ЛЬАЬККАР

Городе Ярославле хиннай «Спартакан» ДСО Российскин Совета велосипедистийн чемпионат. Цу яьлашца спортсменашца трена тIе къьовсаьлуш бар. Цига спринте 500 метр дистанце яьле бьаьнарашта юьхьарг шоллагIа мотти ЛЬАЬККАР Российскин Федераце команда чаьна Грозненера № 20 болча шоллерчо дешархочо Огнерубова Галинас.

ХIинах РСФСР заслуженни трешера Аврагимова Софиас Iоьмен йоьа спортсменка цIийлуш я «Спартакан» ДСО Российскин Совета шоссе тIа велосипедин хоьхьан кхаьле ЛЬАЬККАРА ялъийна.

Уш хуьрта сентябрь бетта горгоа Прохладне.

ДЖЮДОГIА ЛАТАШ ЧЕМПИОНАШ ХИЛАР

Нохч-ГIалгIай чеч нIислагIа спартаналла зачете — джюдо йоьчо кхьаьна дарца болаш барчо команда ваьллаш бар.

Цига ловзаьбеначаьрта шоллаьнна ГIалгIа хилар «Локомотив» ДСО спортсменаш, ловзаьлаьнен кхоьаьлаьн мотти ЛЬАЬККАР ставан «Трудовые резервы» яьлча обществан командашца.

Уьхьана шоллаьнна ловзаьна ткъаьжа кхаьа чемпионашца хилар — «Локомотив» общества чаьна: А. Ахмадов (60 кг), И. Нидерберов (65 кг), А. Мараев (71 кг), А. Чахиев (86 кг), И. Габсултанов (95 кг) Д. Хадисов (95 кг совгIа), «Буревестник» общества чаьна Х. Джамалдаев (78 кг).

Абсолютни доьхьа хьаьлгара мотти ЛЬАЬККАР А. Чахиева, шоллагIен хьоьалагIен мотти ЛЬАЬККАР Х. Джамалдаевна, М. Дашиевна.

АргIаьнна физкультурно-унаяьлIенан поьгIа ДК Кирова цIерагIа парке дIаолладир «Бовдаьра а спортийна болхха а» пуьйн спортсменашца. Цу яьлашца ладьа ловзаьна бар ткъаьрой а бераш а. Иштта уьхьана цаьматтин павильон хьоьвсаьлаьна таро хилар из къьаьнара лоьвзар дезарий.

«УнаяьлIено» яьлча спартаьновсен городан дуьхьалгара тайпаьр упражненеш юьхьенгIа многоборье яьлаш чаьхьаьккар.

«Динамо» яьлча стадионе волейболах доьвсаьр ярхьаьлаьна а ваьлча таьла а барзI команда.

Цу дIадаьхча поьштта дийнахь массаьа мо яьлашца яьна кийчбийнаьр а «Автоспецприборостроение» завода физкультурникаш.

Т. СОКОЛОВА.

Керда книжкан

«ХЕРМА ЮЬЕ»

Иштта цIи йоьлаш да Йохчо-ГIалгIай нийсин издательстве эрадаьлна керда книжка. Цун автор ва поэт Арсанукаев Шайхи. Из я драматически поэма. Цу тIе поэтан дуьш йоьчаьнен ГIалгIаьнен Москвах, эрсий меттах дIаьхта ГIеттан баьчча ваьллаьх. Из нийс лоьхьи, цу тIе кхаьа ГIеттан шийн IаьнгIеьхьа на лаьнгар йоьчий аьлас Уьмрмас тIадуьл лийр боьа Шихах. Дах ваьскет воIо дикаьа кхочийна а ду.

Поэме дикъа лоьвзаьн бе Ших-Мерза — йоьчий аьлаьн, цун да Уьмрмас, Лаьсарта лаьттаьл да ГIалгIа — Салта-Мерза, эрсий пачхьаьх Федор Иванович, цун поьсаьн Радиван Баркин, Цкиов Петр, Эвенгородский Семен, Антонов Тарас, гуржий поэсе Накин, кхьаьрин.

Поэма эрсий меттаьн лийкъай повесеаьс Л. Шинжикинаьс, художник — А. Туладзе.

АЛАН ШЕРАШТА ХЕТАДАЬ

Сийлахь - бокхха Дайиевна тIом чаьхьийна 40 цу дизар советски хьалхо дезадь войлийин цу да ер. Цу дезача цIейна хетадаь месцеен книжка эрагIийнаьл Йохчо-ГIалгIай чаьн нийсин издательстве болхдоьна. Цирех цаI да цига эрадаьлна Владимов Михаила ведь «Мазхубуьйсхьа хьо йоьлаьн» ведь «Мазхубуьйсхьа хьо йоьлаьн» ведь «Мазхубуьйсхьа хьо йоьлаьн»